

sexualidad o recurrieron las sentencias judiciales. Para el autor es importante recordar que, antes de que existiera el movimiento gai organizado, nacido al calor de los debates de la Ley de Peligrosidad, ya hubo actos de rebeldía. Una memoria que quiera recuperar la verdad y hacer justicia a las víctimas debe también recordar el valor que los invertidos mostraron ante las autoridades del franquismo en las condiciones más vulnerables.

CLARA SERRA

claraserra@gmail.com

D.O.I.: 10.1344/Lectora2022.28.28

Universitat de Barcelona

Vint-i-dues aproximacions a la traïció com a tema literari. Per una anàlisi global de “Vint-i-dos contes” de Mercè Rodoreda

Catalina Mir

Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, Fundació Mercè Rodoreda, 92 pp.

ISBN: 978-84-121134-4-0

Rodoreda és una de les autores més importants de la literatura catalana. Gràcies a la qualitat indiscutible d'una obra complexa, ha rebut l'atenció de la crítica i del públic nacional i internacional. En apropar-nos a una figura d'aquestes dimensions, el repte de l'investigador rau en la tasca de conèixer i sintetitzar una extensa bibliografia i, després, poder dir-ne alguna cosa que aportï quelcom d'original al conjunt. Tanmateix, fins i tot en un cas com el de Rodoreda, existeixen zones obscures que cal analitzar en profunditat i que, sota la llum dels marcs referencials del segle XXI, prenen un caire nou.

Catalina Mir va rebre l'any 2019 un dels Ajuts de la Fundació Mercè Rodoreda, convocats anualment per a l'elaboració d'un treball en les línies d'estudi de la narrativa del segle XX (especialment de Rodoreda), de la recepció de l'obra de Rodoreda, o d'algun tema lliure relacionat amb la vida i l'obra de l'autora. *Vint-i-dues aproximacions a la traïció com a tema literari* és el resultat d'aquest estudi, que ha publicat la Fundació Mercè Rodoreda (2021). El focus de l'assaig és, com indica descriptivament el títol, el recull *Vint-i-dos contes* (1958), la primera obra que va publicar Rodoreda després dels anys de silenci de l'exili i que té, per això, un caràcter de represa. Tradicionalment, la crítica l'ha considerat una obra poc reeixida i menor, ja que aglutina contes amb tècniques i arguments molt dispers. En aquest sentit, s'ha considerat l'aplec un laboratori de proves per assajar tècniques i arguments que es desenvoluparan a les novel·les que vindran després.

Així, tot i que alguns estudiosos han analitzat autònomament contes del recull i n'han cercat vincles amb les novel·les posteriors, rarament s'ha tractat el volum des d'una perspectiva global. Amb aquest treball, Catalina Mir proposa just el contrari: fer-ne una lectura unitària, que justifica a partir de dos arguments essencials: la voluntat de compleció i la presència de la traïció com a tema que és subjacent al rerefons dels contes.

Pel que fa a la voluntat de compleció, Mir al·ludeix a la possible interpretació simbòlica del número vint-i-dos. Fent-se eco de les idees de Jaume Aulet, remarca que el recull conté vint-i-dos contes com els vint-i-dos arcanos majors del tarot, que serveixen per explicar-ho tot. A més, Rodoreda inclou personatges de totes les edats, contes situats cronològicament a totes les estacions i a tots els moments del dia. Mir defensa que la diversitat de tècniques narratives no és fruit de l'atzar ni de la manca de perícia de l'autora, sinó que segueix aquesta línia de voler incloure en el recull totes les formes possibles de narrar. D'altra banda, el títol es diferencia de *La meva Cristina i altres contes* i de *Semblava de seda i altres contes* en el fet que l'autora no situa cap conte per sobre de la resta.

Tanmateix, el punt fort de l'argumentació de Mir se sustenta sota la proposta d'una lectura en clau temàtica, que pren la traïció com a fil conductor dels vint-i-dos contes del recull. Per analitzar-los, al primer apartat (11-21) explica els antecedents teòrics i ressegueix la construcció del concepte de traïció, i en destaca que l'engany és “descobrir que no coneix allò o aquell que pensava conèixer” (16). A partir d'aquest concepte, Mir procura classificar els vint-i-dos contes segons la perspectiva des de la qual es narren els fets, i així desenvolupa el segon apartat del treball en tres subapartats: traïcions sospitades (23-45), traïcions maquinades (45-59) i traïcions recordades (59-79). Mentre descabdella el discurs, hi inclou altres elements clau, com ara quins senyals desperten la sospita, si es produeix o no la traïció maquinada o bé si els protagonistes representen el rol de víctima o de botxí.

Tot això s'aguanta sòlidament gràcies al repàs dels arguments dels contes i a partir de l'anàlisi del discurs, en un exercici de *close reading* que repassa minuciosament tots els personatges. L'encert és, segons el meu parer, la capacitat d'identificar el tema de la traïció, però també el d'haver sabut acotar l'objecte d'estudi en una dimensió abastable que permet una lectura atenta.

El discurs convenç per la transparència amb què es presenta l'estudi i per la sinceritat de la investigadora, que declara no només les certeses sinó també els dubtes i les dificultats per fer encabir alguns dels contes en la classificació. Així, abans de començar l'anàlisi dels textos, Mir admet: “Naturalment, és només una de les distribucions possibles i els contes englobats sota cada epígraf a vegades també es podrien incloure en un altre dels grups” (24).

D'altra banda, cal destacar que l'assaig és concís i la redacció és ordenada i clara. Gran part de la informació que s'inclou a cadascun dels apartats es classifica

en una graella de síntesi i, a més, l'estudi inclou un "Índex d'esment dels contes" (91-92), on es referencien les pàgines on s'esmenta el títol del relat i on es troben els comentaris específics. Tant les graelles com aquest índex són una deferència envers els investigadors, que podran localitzar ràpidament la informació que necessitin.

En definitiva, *Vint-i-dues aproximacions a la traïció com a tema literari* és un estudi sòlid, ben argumentat, que demostra un treball acurat, metòdic i meticulós. La claredat expositiva i l'ordre del discurs el fan un text accessible per al públic general i útil per al lector especialitzat. El text de Mir ens convida a redescobrir aquesta obra de Rodoreda i, en certa manera, és també una reivindicació del conte, un gènere considerat menor. En el cas de Rodoreda, els contes han quedat eclipsats per l'èxit rotund de les novel·les (especialment, *La plaça del Diamant*), que han rebut molts més elogis i atencions. Així doncs, l'estudi ens ajuda a entendre *Vint-i-dos contes* des d'una nova perspectiva centrada en la traïció i ens convida a tornar a llegir-lo, valorar-lo i gaudir-lo.

LLUCIA SERRA FERRE

llucia.serra.cat@gmail.com

D.O.I.: 10.1344/Lectora2022.28.29

Universitat de les Illes Balears

Una nueva historia de los feminismos ibéricos

Silvia Bermúdez eta Roberta Johnson (eds.)

Valentzia, Tirant Humanidades, 2021, 705 pp. ISBN: 978-84-18656-22-4

Iberiar Penintsulako feminismoen historia berria dakarkigu Silvia Bermúdezek eta Roberta Johnsonek editatutako bilduma honek. XVIII. mendetik hasi eta XXI. mendeko bigarren hamarkadara arteko epealdian Iberiar Penintsulako lurraldeetan izandako aktibismo, argitalpen eta pentsamendu feministaren garapenaren panoramika bat osatzen du lanak. 2018ko urtarrilean argitaratutako *A New History of Iberian Feminisms* (University of Toronto Press, 2018) bilduman du jatorria eta argitalpen gehienak aurrez ingelesez argitaratutako testuen itzulpenak dira, gaztelaniara ekarriak. Orotara hogeita hamar adituren ekarpenak biltzen ditu lanak eta ibilbide kronologikoa osatzen duten sei atal nagusitan banatua da.

"Iberiar feminismoa Argien Mendean" izenburua daraman lehen atalak Ilustrazio garaiko emakumeen egoeraren inguruko azterketak eskaintzen ditu, María Victoria López-Cordón Cortezoren, Mónica Bolufer Perugaren, Elizabeth